BEVÁLT MÓDSZEREIM AZ ISKOLAPSZICHOLÓGIÁBAN

Szitó Imre
II. ker. Ped. Szakszolgálat

Elhangzott 2011. 09.06-án, a 25 ÉVES AZ ISKOLAPSZICHOLÓGIA c. konferencián, ELTE PPK

HOGYAN DOLGOZOM?

1. A hétköznapi problémajelzéseket átalakítom nem patológiás, funkcionális fogalmakká , nem figyel - ped. nyelvhasználat, motiváció
2. A szerephatáraimat tisztázom (fegyelmezés elhárítása)
3. Szerep komplementaritásra törekszem a pedagógussal, a titoktartás mellett kommunikálok vele a gyerekről (plasztikus foglalkozási szerepek, - egyéni tanácsadás, osztályfelmérés)
4. Referált, nem önkéntes klienseket is fogadok, ilyenkor is csak szóban kérek hozzájárulást a szülőtől (rendbontás órán, reaktancia feloldása)
5. A beavatkozás fókuszát áthelyezem környezet-interaktív szintre (szülőnél ,ped.-nál, ha azt várja én hozzak létre változást)

FOLYTATÁS …

6. Érdekkonfliktus esetén felismerem a diák-kliens érdekét (int. eltávolít. pszich marasztal, - pszich távozást segít-intézmény neheztel)
7. Kapcsolatfelvételt létesítek határhelyzetben (krízishelyzet, bántalmazottság)
8. Több klienssel dolgozom egy diák problémáján (diák, apa, osztályfőnök, partner)
9. Az egyéni tanácsadás során folytonosság hiányának feszültségét elfogadom, sűrűsödés-ritkulás
10. Szolgáltatás marketing
11. Nem tagadom le a stigmatizáltságot és választ adok a stigmatizációra

A GONDOLKODÁS KÉT FORMÁJÁT EGYARÁNT FONTOSNAK TARTOM A MUNKÁMBAN

Bruner, 2001

Osztályfelmérések

iskolai szorongás,
szociometria,
iskolarajz,
pályaválasztási
érdeklődés,

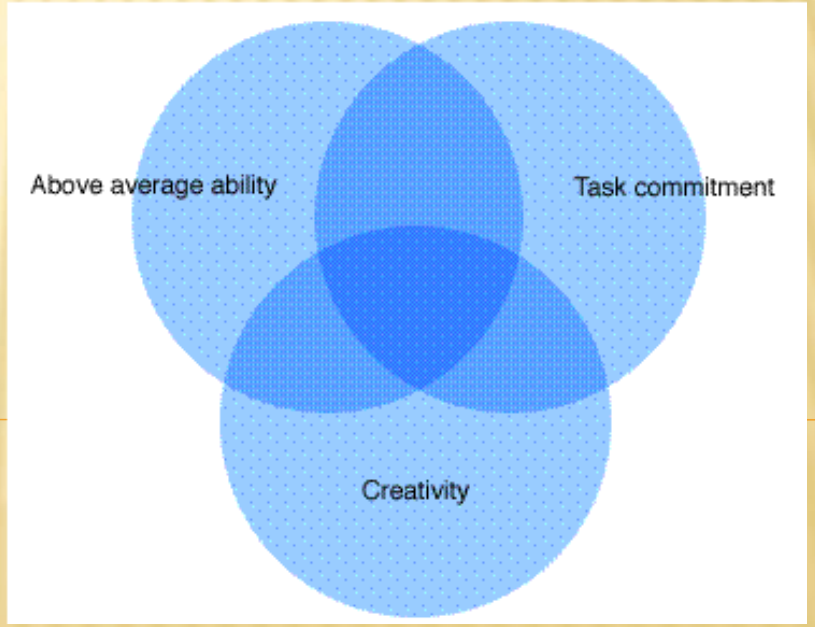
osztályklíma,
tanulmányi stressz,
tanulási stílus,
iskolai énkép,
kiemelkedő képesség-
halászat

KÉPESSÉGEK MÉRÉSE

Renzulli LEARNING

TEHETSÉG

IQ /szókincs & térbeli forgatás

- Szinonima
- Ellentét
- Analógia

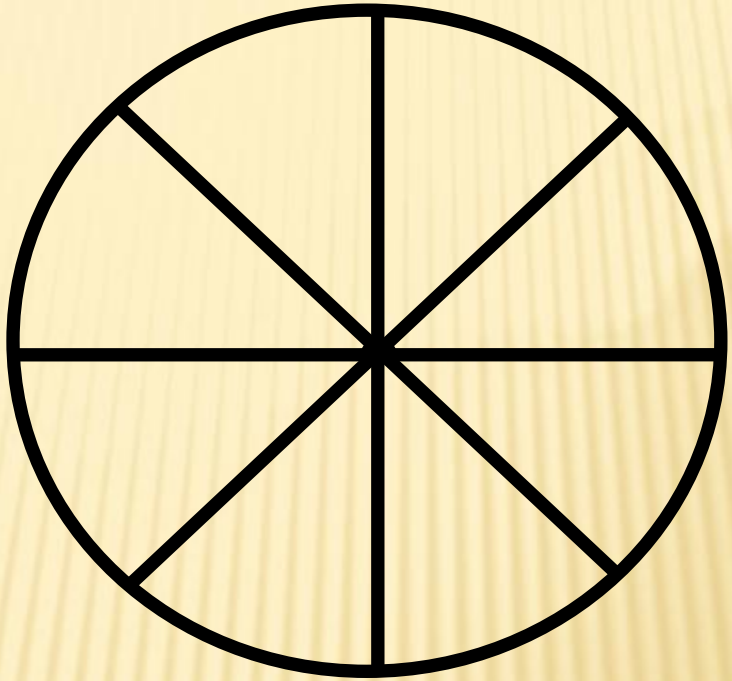
Kreativitás

- Kép-szó asszociáció

Motiváció

- Kitartás
- Énhatékonyság
- Teljesítmény
- Extrinzik
- Intrinzik
- Szorongás
- Halogatás

Szitó Imre 2009

KÉP-SZÓ ASSZOCIÁCIÓS KREATIVITÁS TESZT (PUBLIKÁLT, 2000-BEN A PSZICHOLÓGIA NAGYGYŰLÉSEN)

PROTOKOLL ELJÁRÁS

3 héttel előtte of. ellenőrzőbe beíratja a tájékoztatást (tanulást segítő képességfelmérés, névvel)

Csoportos vizsgálat személyesen

Kiértékelés, visszajelzés 3 képesség terület egyikéről és ez hangozhat el a diák számára egyéni érdeklődés alapján

A diák csak azt tudja, hogy a három közül melyikben a legjobb önmagához viszonyítva. (szókincs v. kreat. v. vizuális gondolkodás)

A motiváció és képességek részleteiről pszichológiai egyéni tanácsadás diákkal

Az of. azokról a diákokról kap kiemelkedő minősítést, aki szókincse v. kreativitása v. vizuális gondolkodása a % rang alapján a felső 3-5%-hoz tartozik. Ez az eredmény nem közölhető a diákkal!! Csak az, hogy szeretné valamelyik tanár mentorálni és később versenyeztetni.

A tanárok feladata, hogy mérlegeljék a területspecifikus kiemelkedést.

Egyéni konzultáció osztályfőnökkel és egy osztályban tanító tanárok értékezletén csoportos konzultáció

Megismerő képességek visszajelzése, tekintettel az énkép sérülésének elkerülésére.

Saját teljesítményén belül ezen a területen kiemelkedő, nem az osztályban elfoglalt helye szerint!!!

9.	Erős oldalad a képességeiden belül
Dorina	Kreativitás
Zsófia	Szókincs
Ferenc	Vizuális figyelem
Alina	Szókincs
Imre	Vizuális figyelem
Máté	Vizuális figyelem
Péter	Kreativitás
Emil	Szókincs
Csilla	Szókincs
Benedek	Vizuális figyelem
Norbert	Vizuális figyelem
Tamás	Szókincs
Franciska	Kreativitás
Dóra	Kreativitás
Máté	Szókincs
Norbert	Vizuális figyelem

IQ-jegy r= 0,22

Érdemjegy: 4,4

Kitart.-jegy r= 0,34

Kitartás (A,K): 4,4

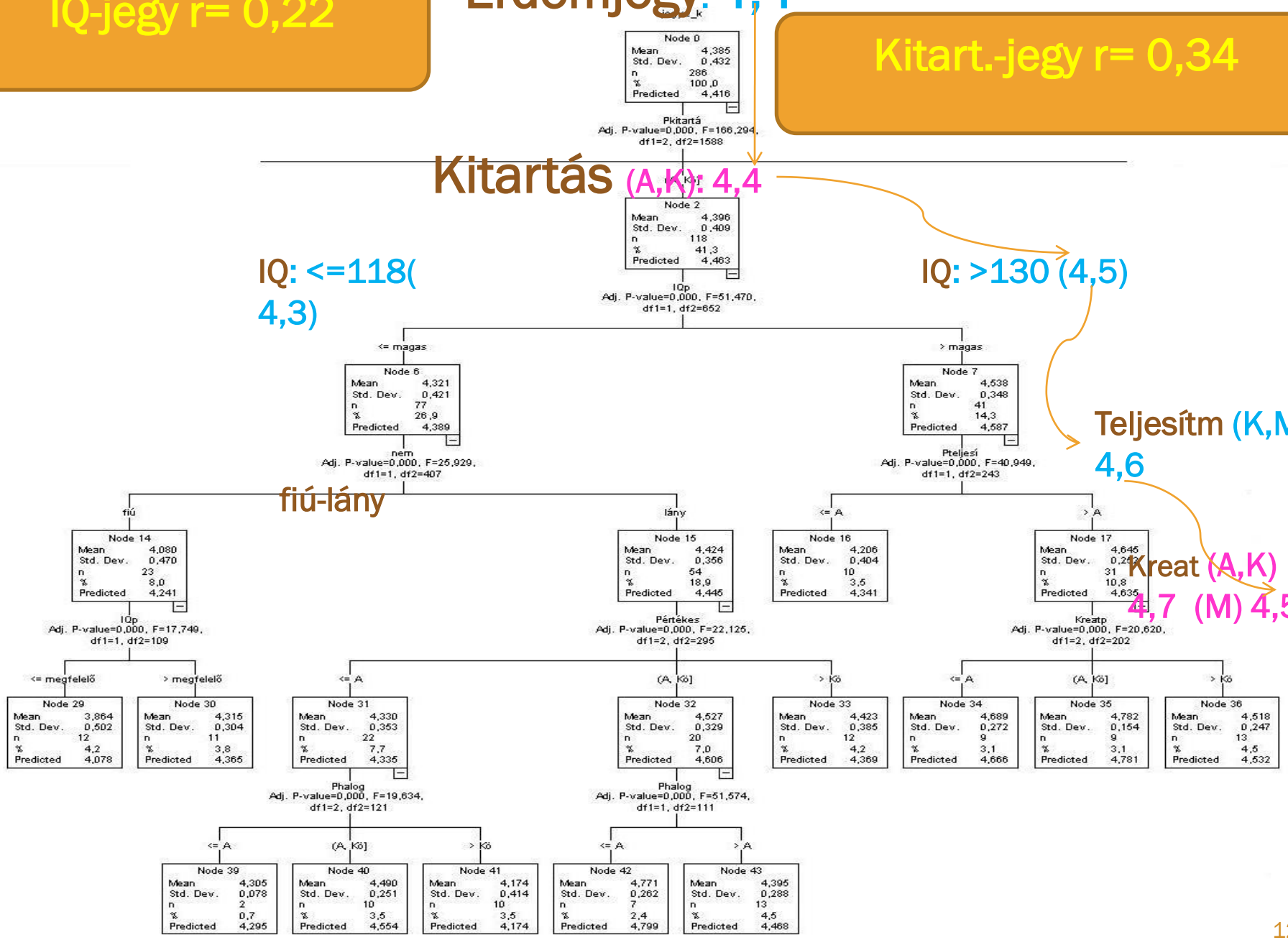
IQ: <=118(4,3)

IQ: >130 (4,5)

Teljesítm (K,M) 4,6

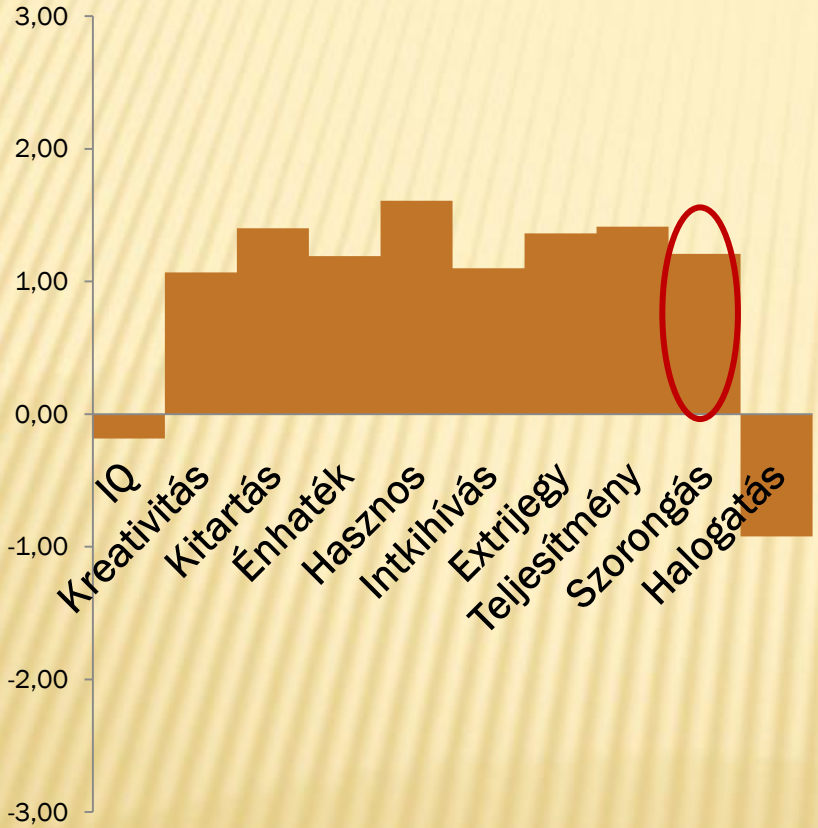
Kreat (A,K) 4,7 (M) 4,5

fiú-lány

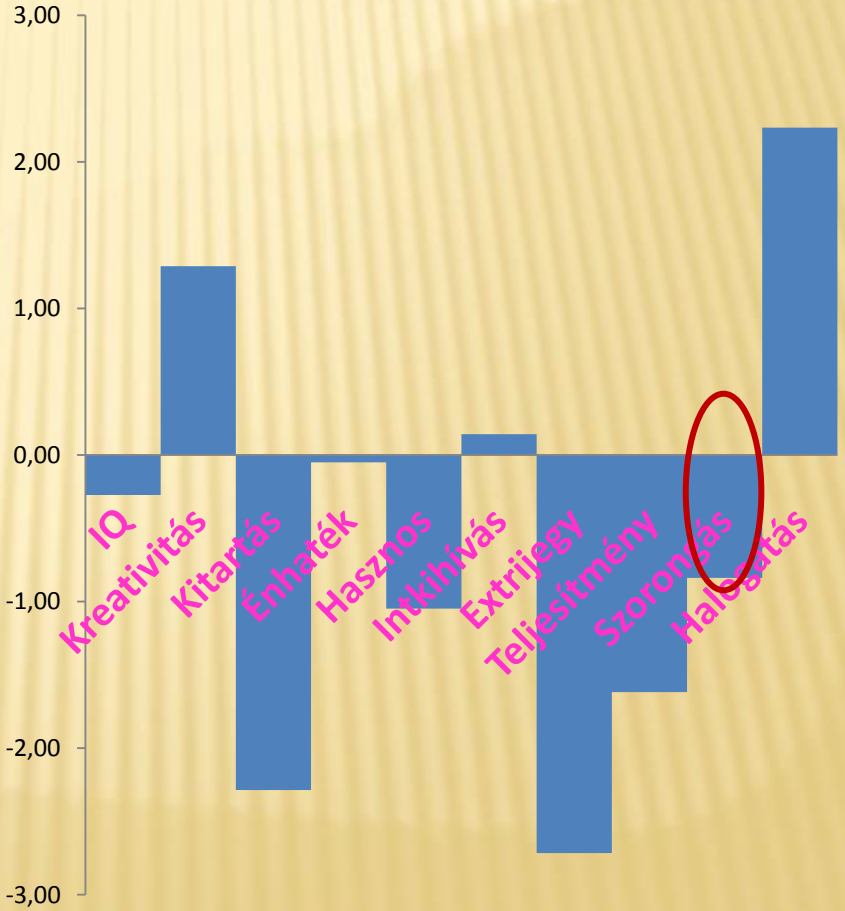

TEHETSÉG KLASZTEREK-A

4. Klaszter (4,59)

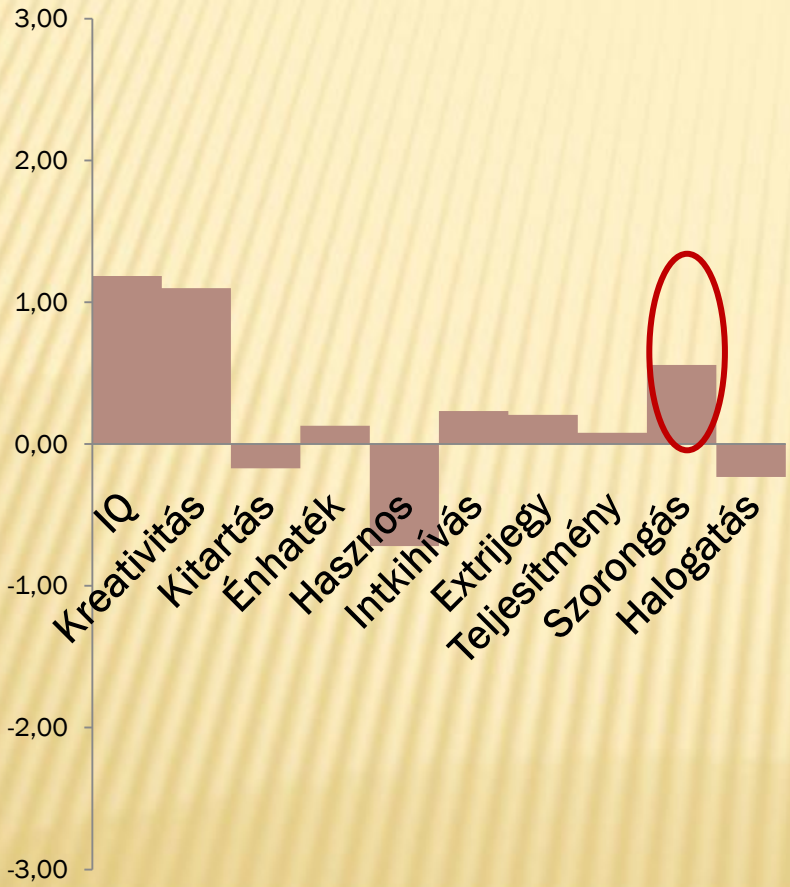

15. Klaszter (4,06)

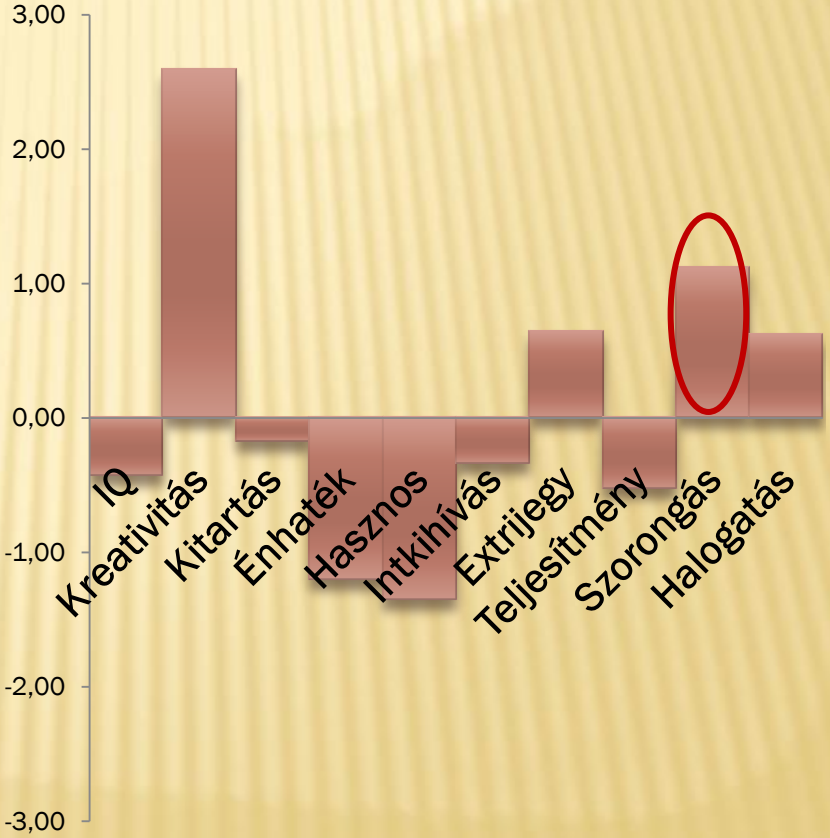

TEHETSÉG KLASZTEREK-B

3. Klaszter (4,53)

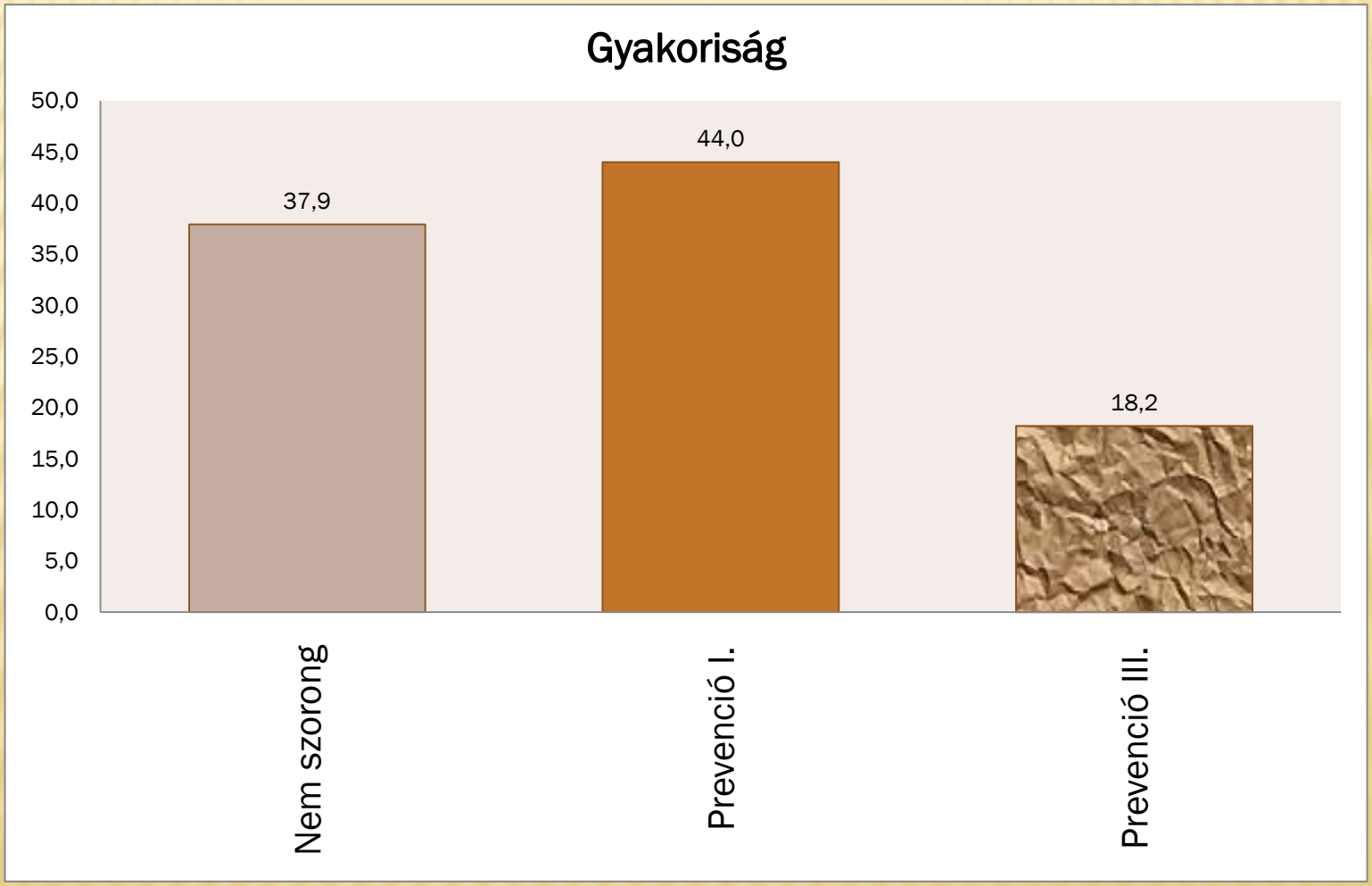
13. Klaszter (4,51)

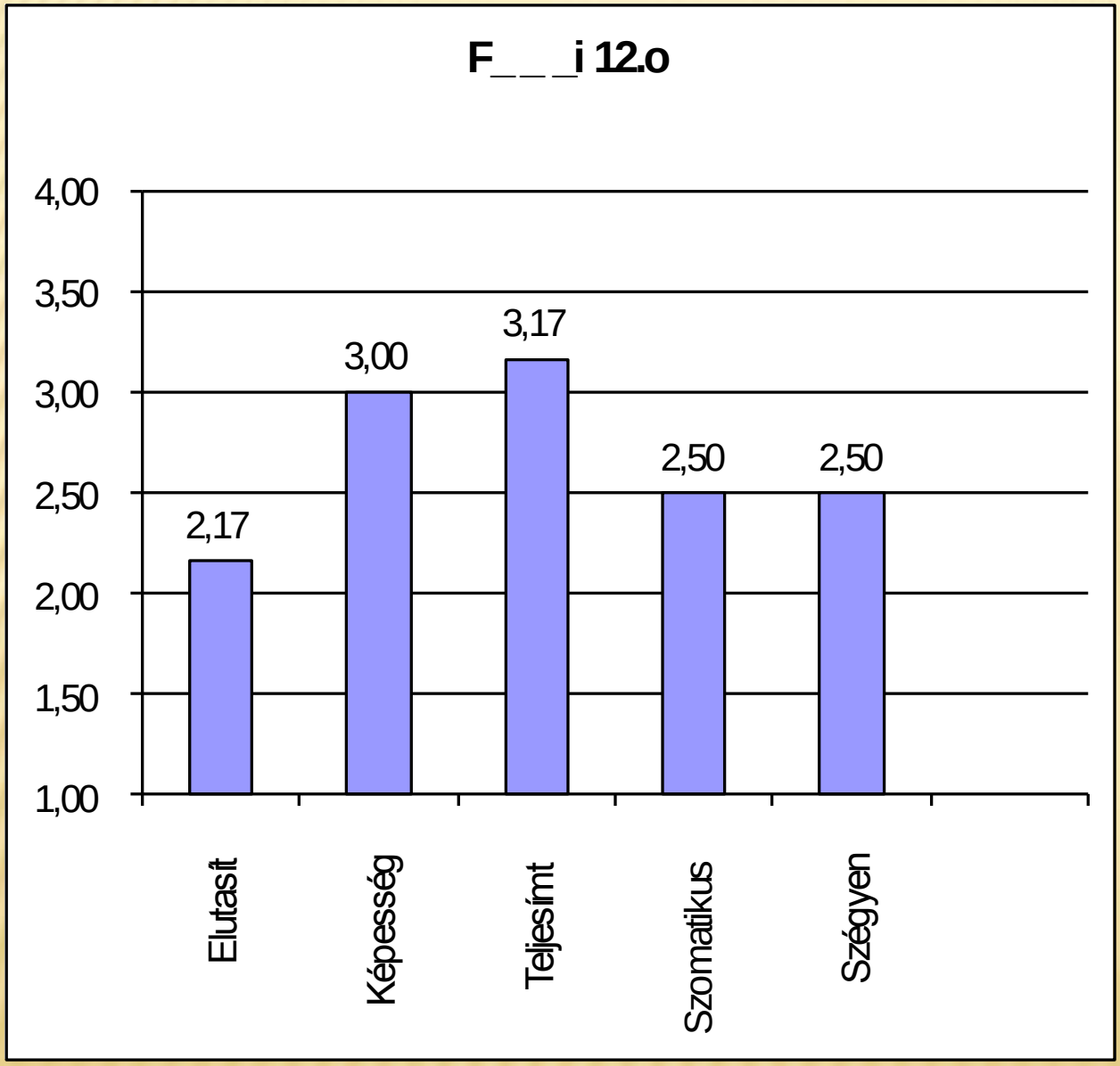

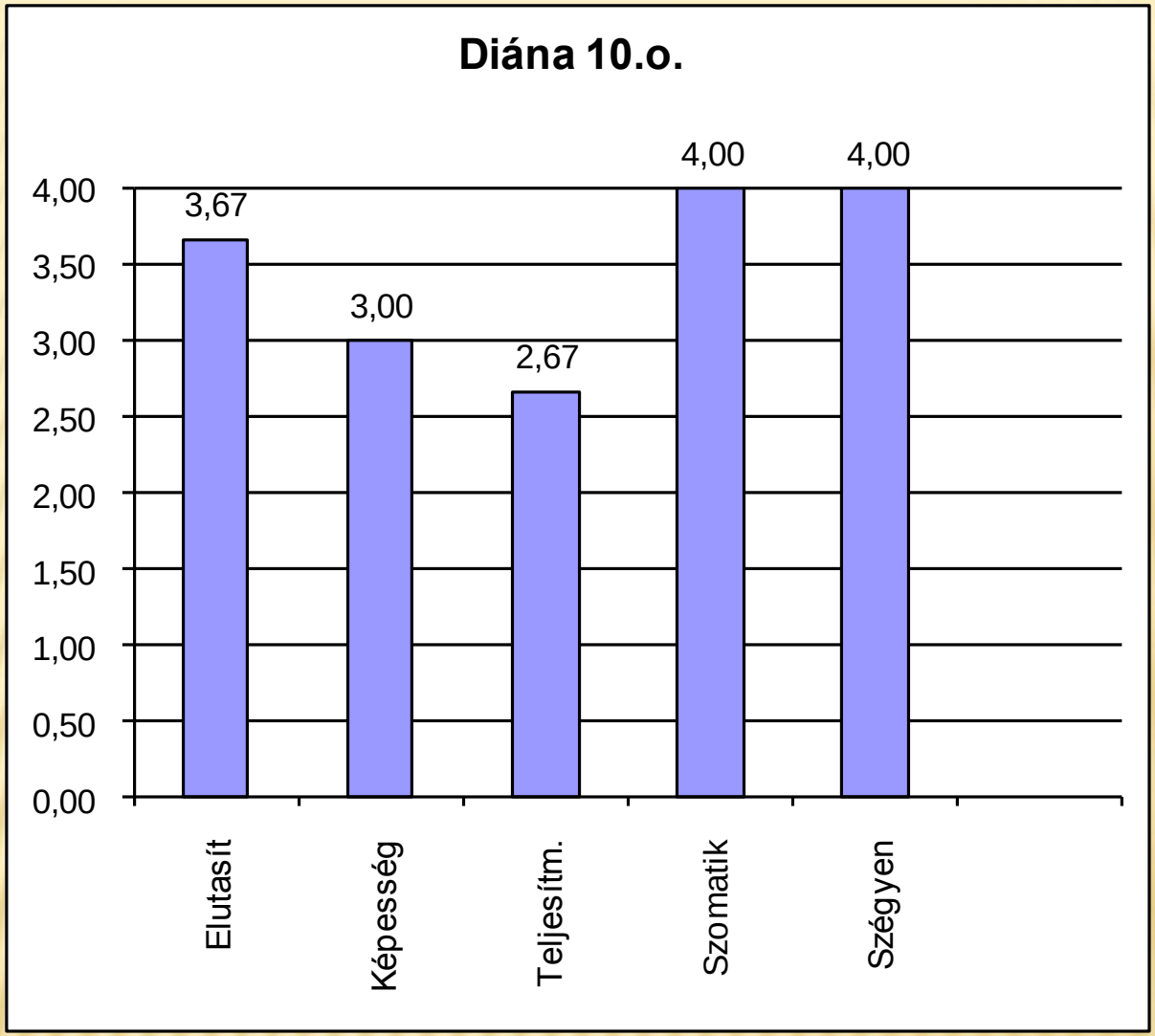

ISKOLAI SZORONGÁS

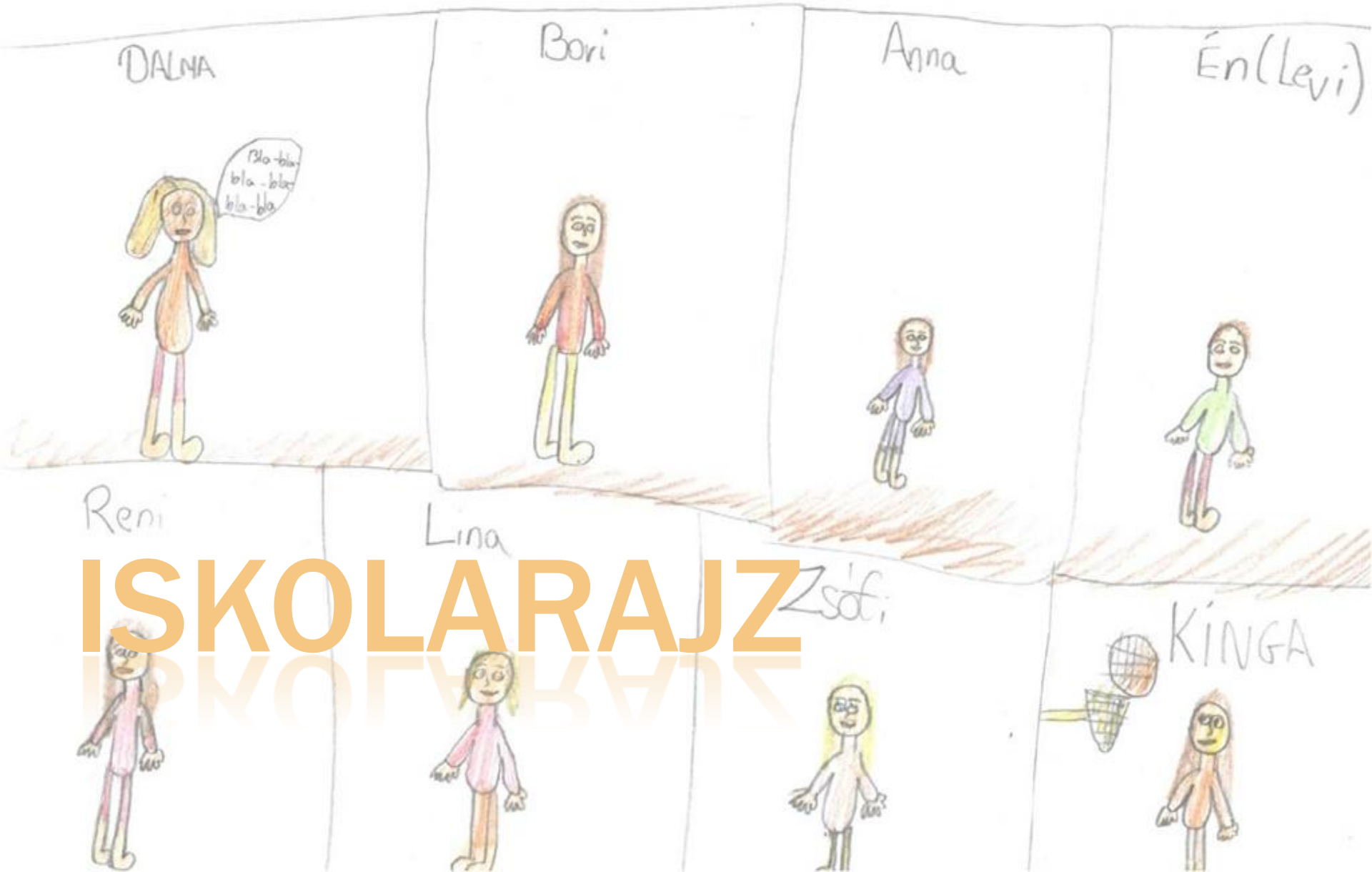
ISKOLAI SZORONGÁS ELOSZLÁSA

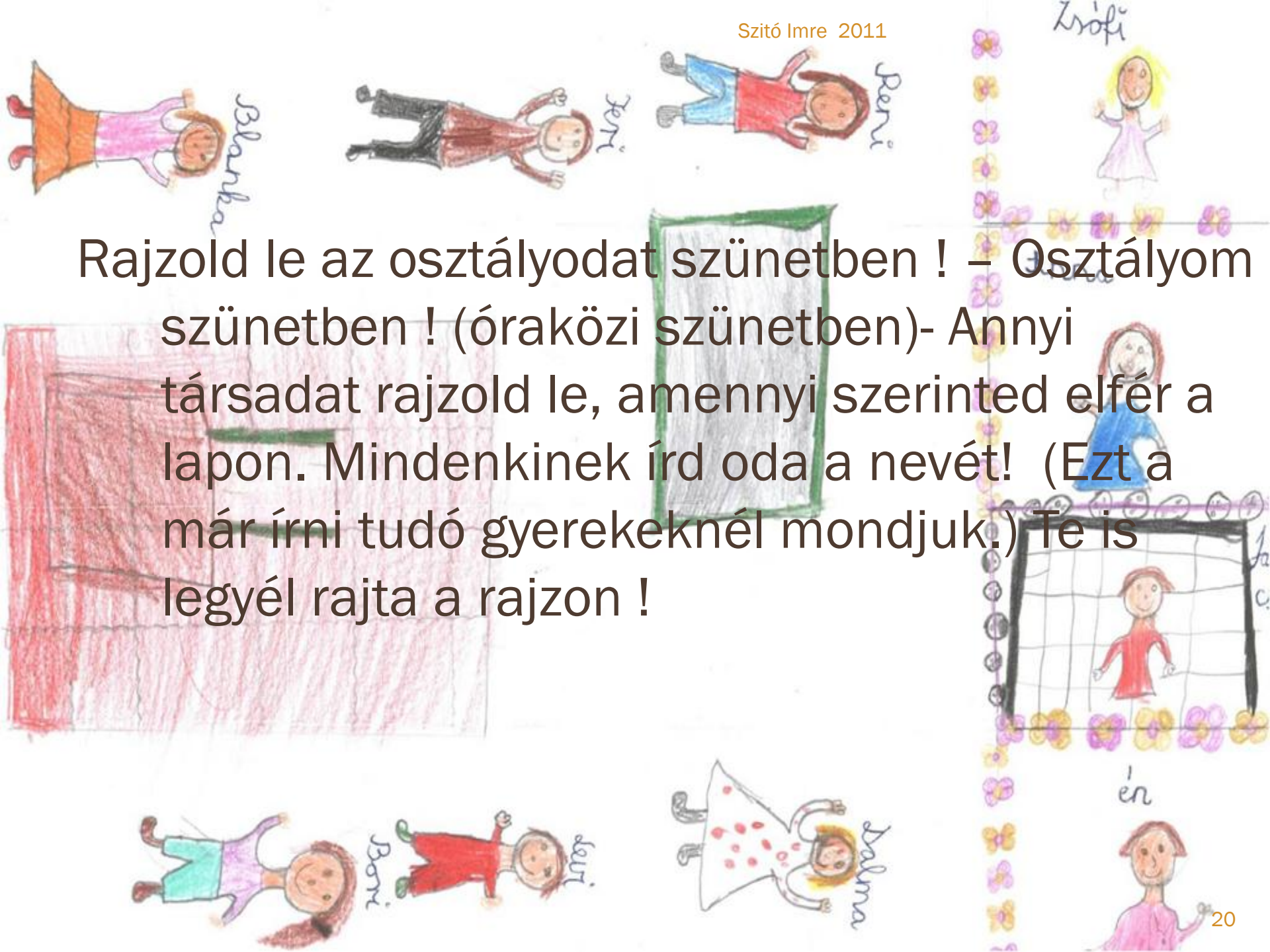

F_ _ _i 12.o
4,00
3,50
3,00
2,50
2,00
1,50
1,00
2,17
3,00
3,17
2,50
2,50
Elutasít
Képesség
Teljesímt
Szomatikus
Szégyen

Diána 10.o.
4,00
3,50
3,00
2,50
2,00
1,50
1,00
0,50
0,00
3,67
3,00
2,67
4,00
4,00
Elutasít
Képesség
Teljesítm.
Szomatik
Szégyen

Az osztályom

ISKOLARAJZ

Rajzold le az osztályodat szünetben ! – Osztályom szünetben ! (óraközi szünetben)- Annyi társadat rajzold le, amennyi szerinted elfér a lapon. Mindenkinek írd oda a nevét! (Ezt a már írni tudó gyerekeknél mondjuk.) Te is legyél rajta a rajzon !

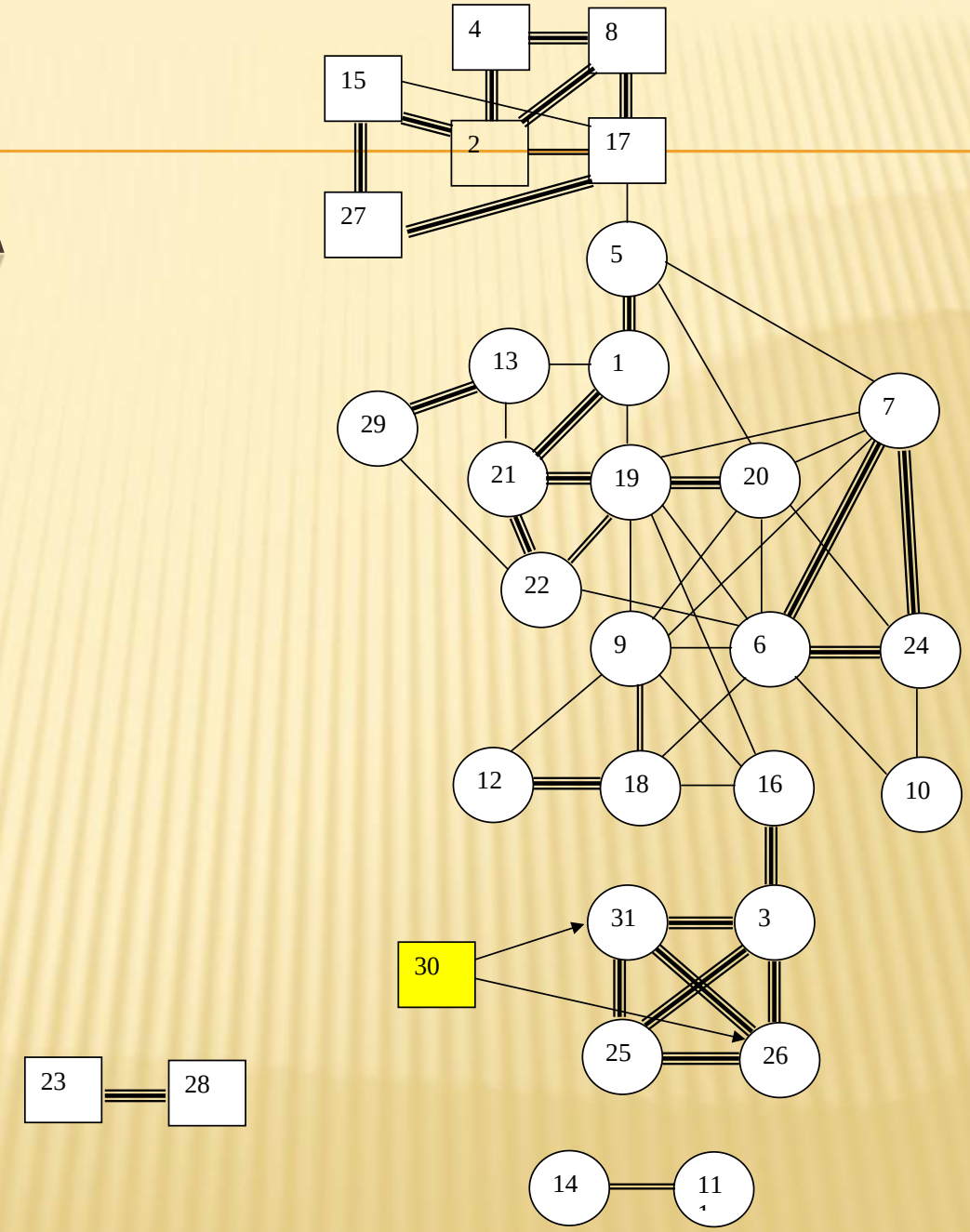
SZOCIOMETRIA KÉRDÉSEK

- Szociometria
  3 kérdés alapján
- Ha volna egy problémád,ki segítene rajtad leginkább az osztálytársaid közül?.....
  .....
  .....
- Ha kirándulni mennétek, kikkel mennél szívesen az osztálytársaid közül?.....
  .....
  .....
- Ha befejezed az iskolát , kikkel találkoznál az osztálytársaid közül?.....
  .....
  .....

PROTOKOLL A KEZDÉSHEZ ÉS A FELVÉTELHEZ

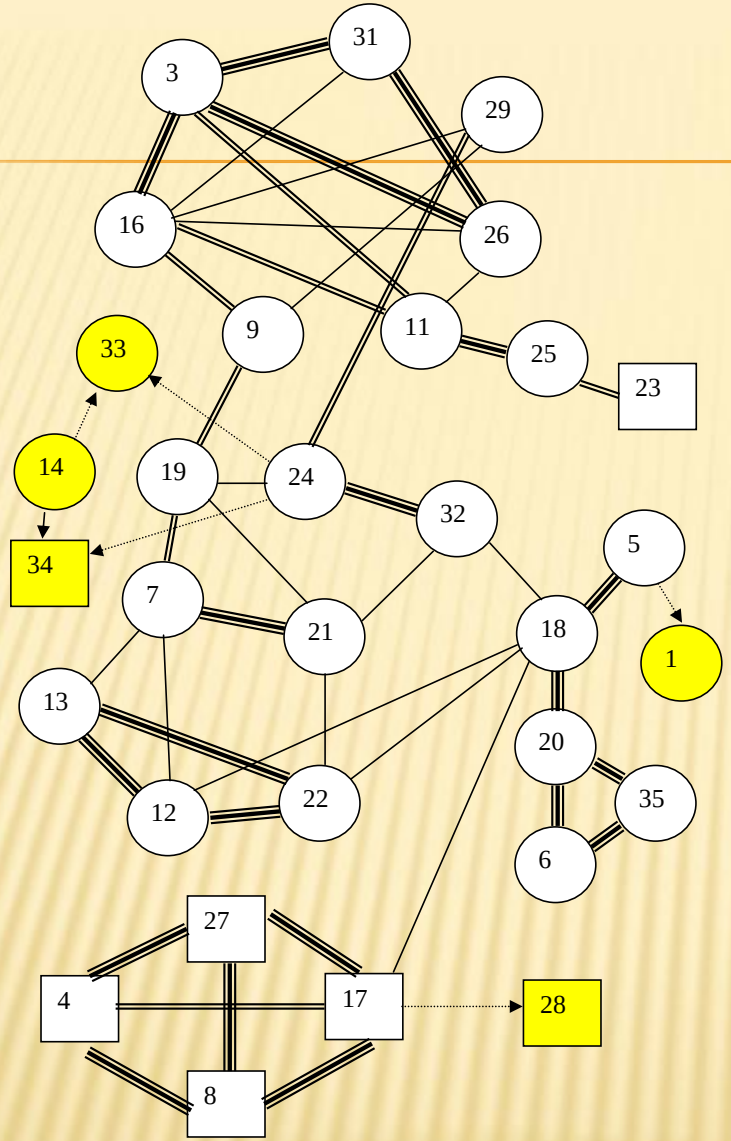
- Of. kéri, diákok kérik, benne van az iskola programjában.
- Szülők szóbeli tájékoztatása szülői értekezleten.
- Ma már of. veszi fel úgy, hogy én tudok róla, mert én adom a kérdéseket.
- Vissza lehet utasítani a részvételt a diáknak.
- Kritérium, - mennyi hiányzó lehet, amíg érvényes, (kb. 10 %)

SZOCIOMETRIA
9. OD

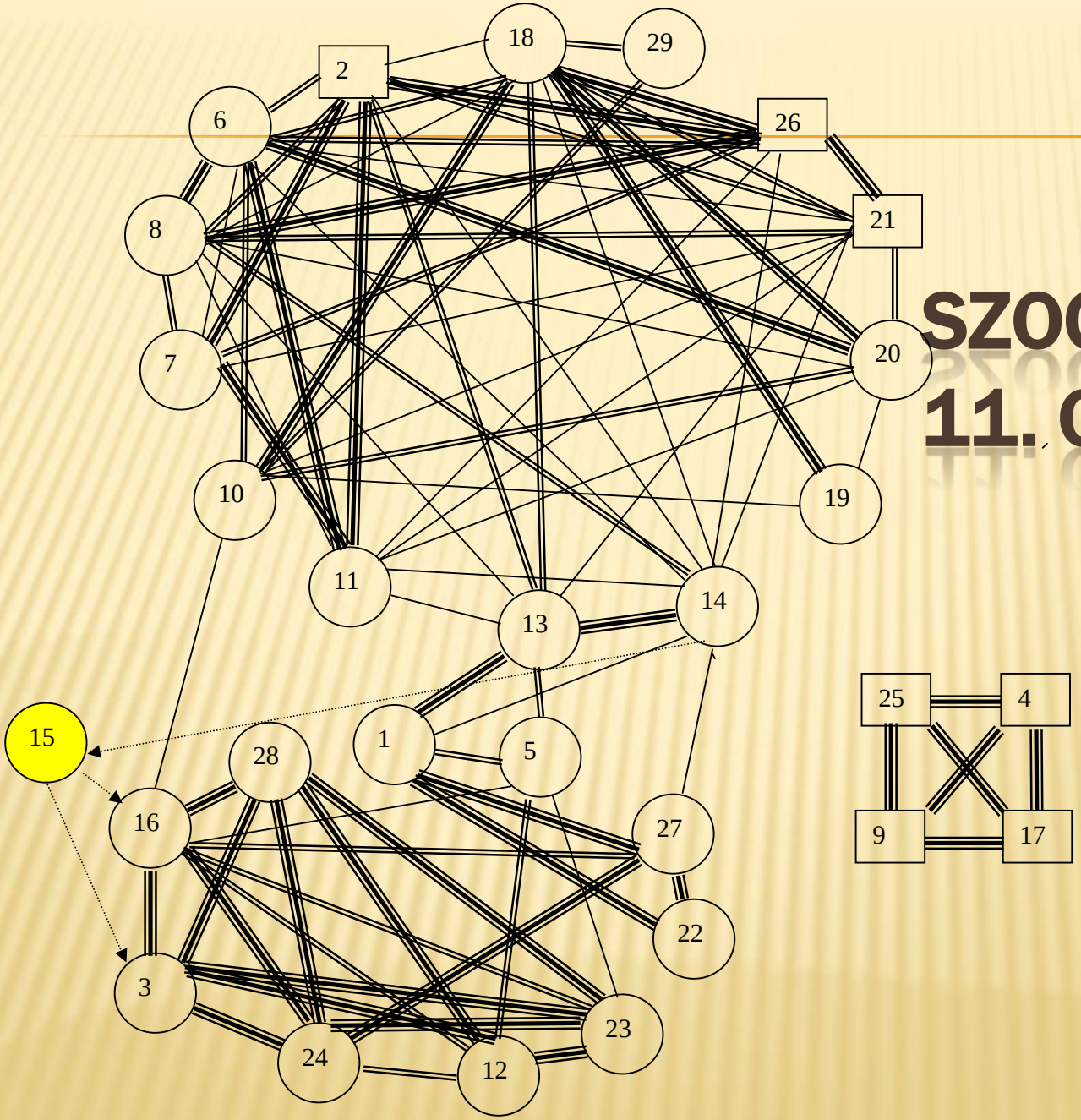
©Szi

SZOCIOMETRIA
10. OD

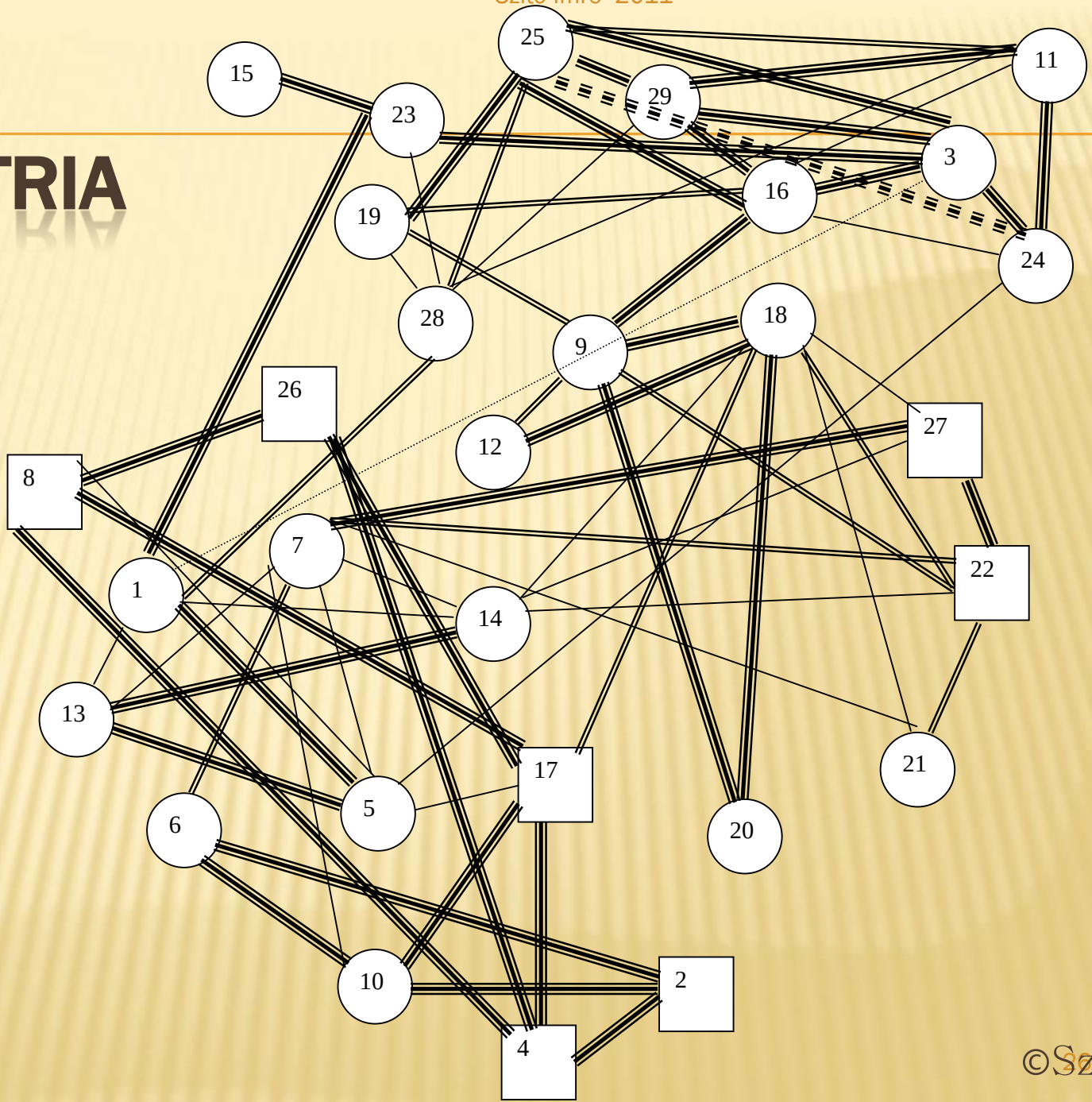
©Szi

SZOCIOMETRIA 11. OD

©Szi

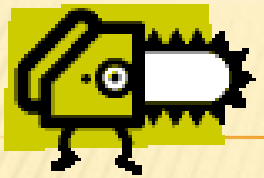
SZOCIOMETRIA
12. OD

©Szi

PROTOKOLL A VISSZAJELZÉSNÉL

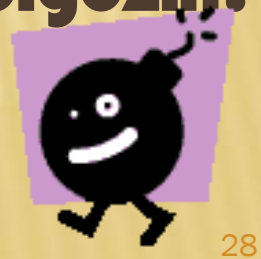
- Csak az osztály egy részének egyszerre.
- Ha magányos szeretne mindenki előtt hallani róla, - mondom, hogy még sokakkal szeretnék egyénileg is beszélgetni és veled is.
- Előnyös számítási eljárás és peremhelyzetűek választása nyíllal jelölve.
- Az osztály egészének általános, inkább pozitív eredmények és kisebb problémák.
- Egy-egy gyerek kiemelkedő helyzetét vagy peremhelyzetét nem szabad megerősíteni az osztály előtt.
- Hangsúlyozni, hogy ez fontos kép, de pillanatkép.

KEDVEZŐTLEN

- Közvetlen visszajelzés az osztálynak.
- Szociogram a falon függ.
- Az alcsoportok klikkek.
- Panaszkodás az osztálynak.
- Panaszkodás a szülőknek.
- Megmutatni a szülőknek, hogy vigyék haza.
- Peremhelyzetű gyerek állapotát önigazolásra használni (a szociometria is kimutatta, hogy nem vagy ide való).
- Rászállni a sztárra, büntetni, mellőzni.
- Ültetésben, tanulmányi munkában ellene dolgozni.

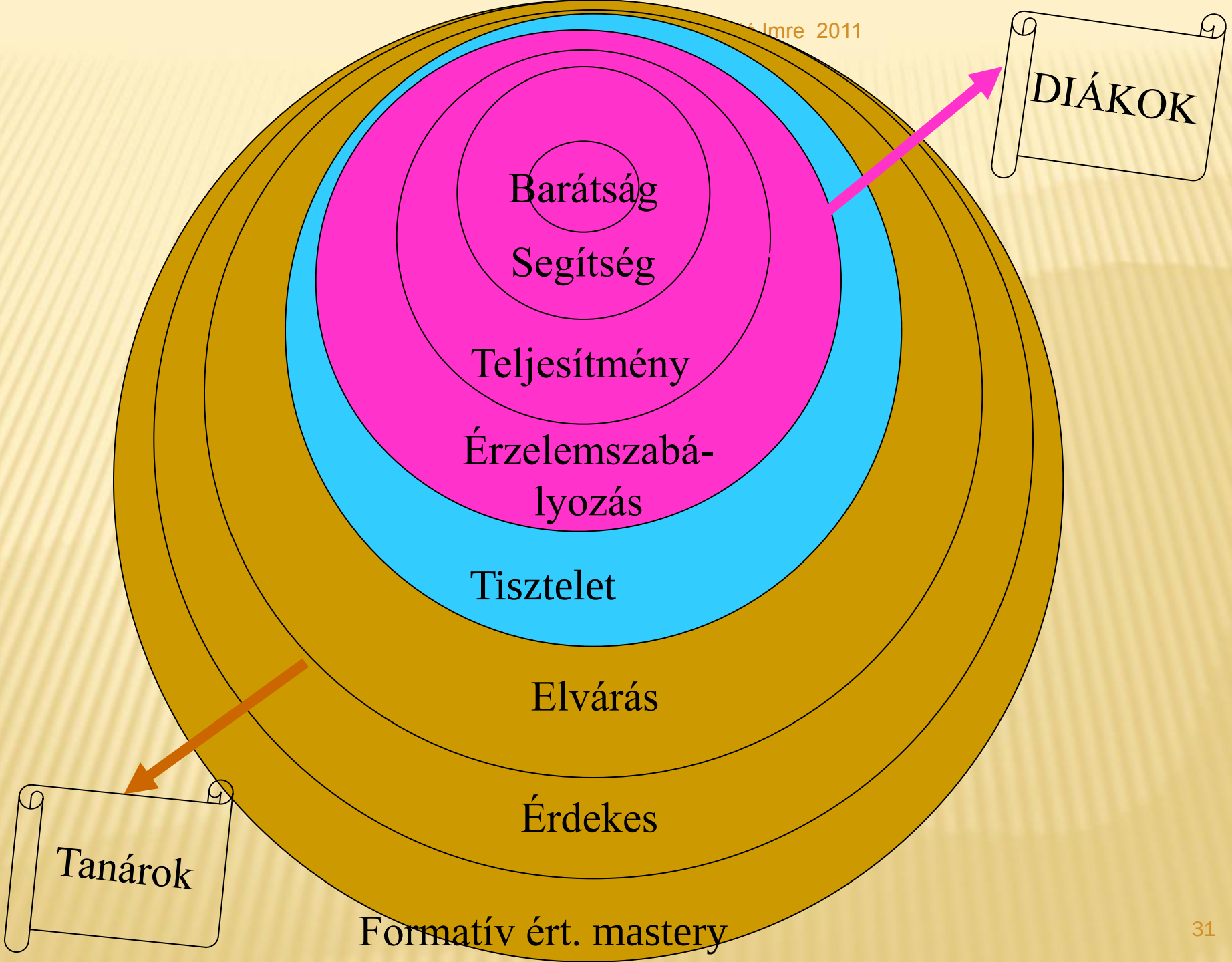
KEDVEZŐ

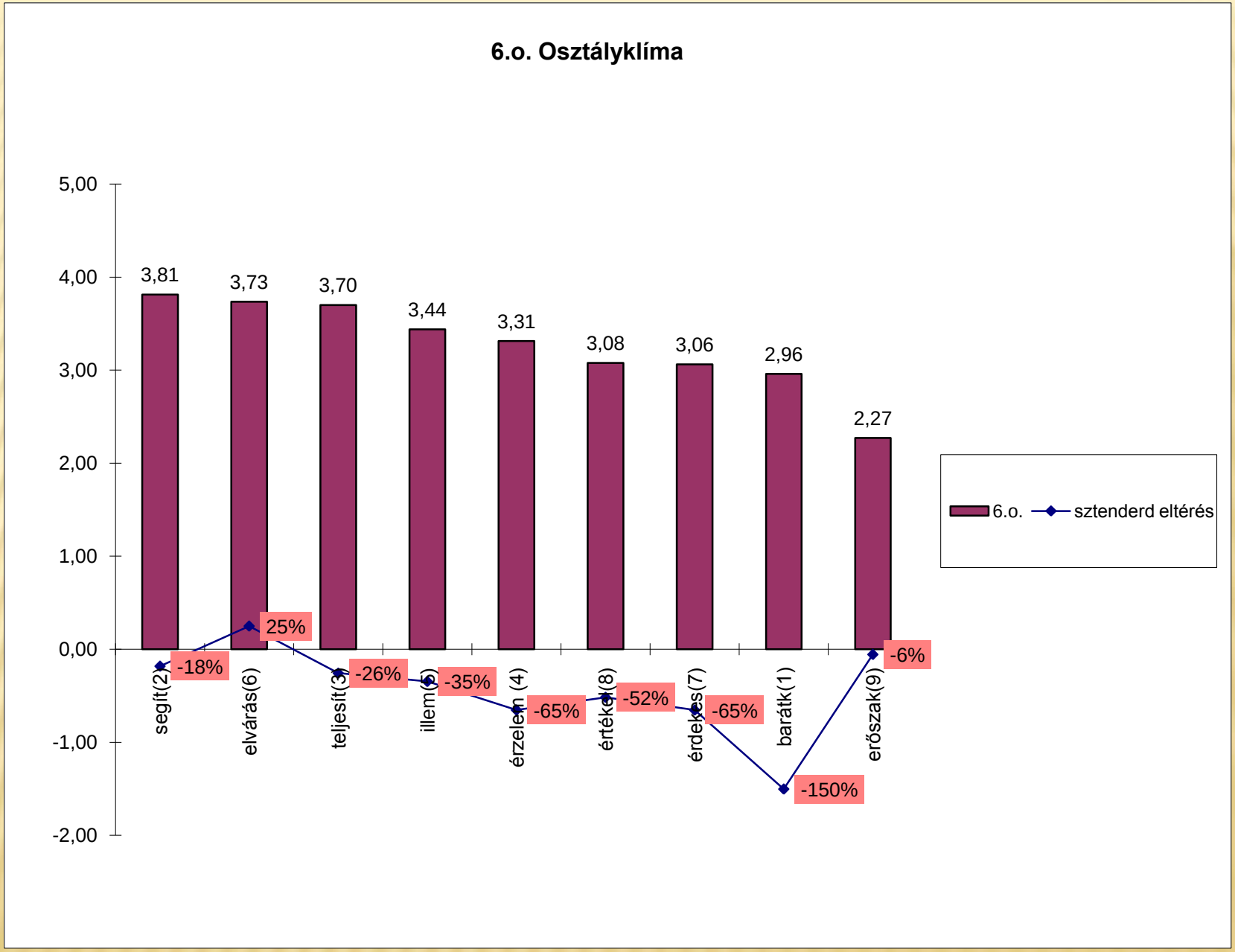

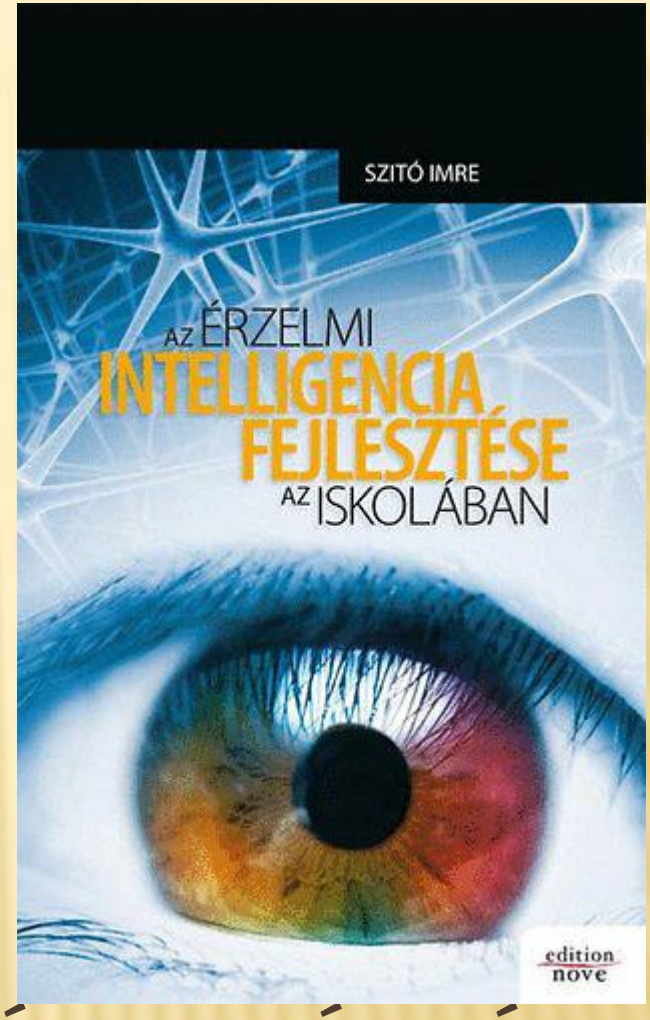
- Felhívja a figyelmet…
  - Milyen feladatok vannak a magányosok jobb közérzetének megteremtéséért? Elfogadni v. segíteni?
  - Milyen alcsoportokat kell megszólítania és bevonni a véleményalkotásba az osztályban az of.-nek?
  - Milyen egyoldalúság létezik a kapcsolattartásban az of. részéről (fegyelmi problémák, serdülő szubkultúra)
  - Kik kerülhetnének egy tanulmányi csoportba csoportmunka esetén? (nem jó , ha nyílttá teszi és mindenkinél figyelembe veszi)
  - Eltérő értékekkel rendelkeznek az alcsoportok (tanulás, kortárskapcs., autoritástól távol/közel).

Osztályklíma

Név nélkül, jeligésen töltik ki.

DIÁKOK
Barátság
Segítség
Teljesítmény
Érzelemszabá-
lyozás
Tisztelet
Elvárás
Érdekes
Tanárok
Formatív ért. mastery

6.o. Osztályklíma
5,00
4,00
3,00
2,00
1,00
0,00
-1,00
-2,00
3,81
3,73
3,70
3,44
3,31
3,08
3,06
2,96
2,27
-18%
25%
-26%
-35%
-65%
-52%
-65%
-150%
-6%
segít(2)
elvárás(6)
teljesít(3)
illem(5)
érzelem (4)
érték(8)
érdekes(7)
barátk(1)
erőszak(9)
6.o.
sztenderd eltérés

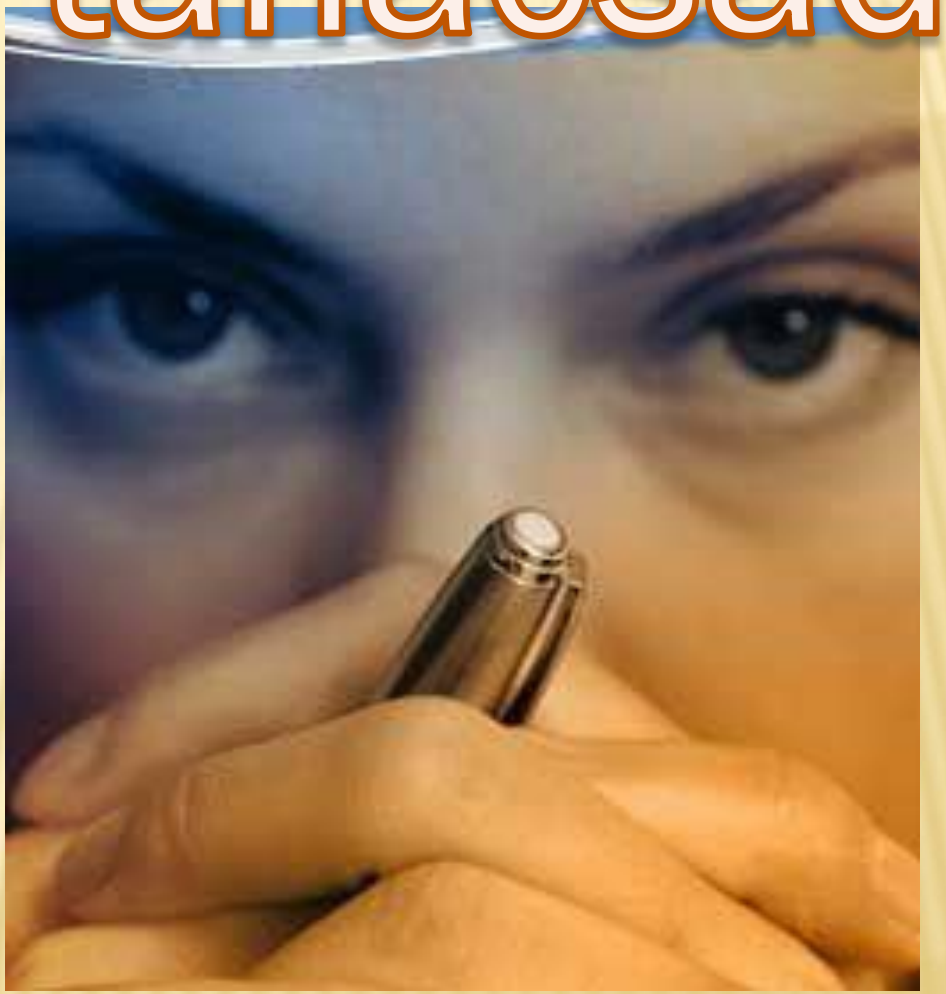
Éva 10.o.

SAJÁT KÉRDŐÍV A PÁLYAVÁLASZTÁSRÓL

- Éva
- 10.o.
- *PÁLYAÉRDEKLŐDÉS*
  - Az 1. helyen áll a TÖRTÉNELEM, - ez az érdeklődés elsősorban az érettségi és felvételi tantárgy presztízsének szól, ritkábban jelenti azt, hogy a történelemtudomány elsajátítását bölcsész karon is elképzelhetőnek tartod.
  - a 2. a JOG, - a jogi pályát ma presztízse miatt sokan választják.
  - a 3. az IRODALOM, - ez az érdeklődés elsősorban humán és művészeti érdeklődést fejez ki, továbbá az érettségi és a felvételi tantárgy presztízsének szól, - ritkábban jelenti azt, hogy az irodalom tanulását bölcsész karon is elképzelhetőnek tartod.
  - a 4. a segítségnyújtást igénylő pályaterület, - (egészségügy, pedagógia, pszichológia, szociálpedagógia)
  - az 5. a SZÓRAKOZTATÓ ZENE, - fontos, hogy alkotásokat hozzál létre és hozzáértő emberek mondjanak véleményt művészi tehetségedről.
  - a 6. az INFORMATIKA, - itt azt kell mérlegelned, hogy felhasználói szinten érdekel ez a pályakör vagy mérnöki szinten.
  - a 7. a NYELV, - általában más érdeklődési területek alapozására szolgál,- ritkábban jelenti azt, hogy az idegen nyelvek tanulását akár bölcsész karon is elképzelhetőnek tartod.

- *VÉLEMÉNY:*
- Főbb érdeklődési területeid és a továbbtanulási irányok: -
  - jog - jogász, ELTE-ÁJK, PPKE-JÁK,PTE-ÁJK, SZTE-ÁJK, ME-ÁJK, DE-JÁTI, KRE-ÁJK, SZE, Győr, - igazgatásszervező, BCE- Államigazg. Főiskolai Kar
  - történelem, - egyetemen -önálló szakként, ELTE-BTK, PPKE-BTK, PTE-BTK, SZTE-BTK, DE-BTK, KRE-BTK - magyar - történelem szakos tanár - DE-BTK, PPKE-BTK, KRE-BTK,ME-BTK, PTE-BTK –

Egyéni tanácsadás

AZ EGYÉNI TANÁCSADÁS FÓKUSZA ÉS FAJTÁI

- Tanulási és teljesítmény tanácsadás (képesség, motiváció, érzelmek)
- Identitás formálás tanácsadás
- Pályaválasztási tan.
- Társkapcsolati krízis t.
- Válási krízis és gyászfeldolgozás t.
- Kötődési problémák t. (alsós és á.g. gyerek)
- Oppozíciós attitűd átkeretezése t.

KÉPESSÉGVIZSGÁLAT -TANULÁSI TANÁCSADÁS

IQ-jegy r= 0,22

- Nem szakvélemény írás és nem diagnosztikus cimkével történő minősítés. (klinikai szakpszichológus)
- Érdemjegytől független referencia a képességről - önértékelés
  - Nem igényel előzetes tudást
  - Nincs motivációs tartalma
- Okfeltárás differenciálása tanulási- teljesítmény probléma esetén alacsony képesség v. részképesség probléma ill. motivációs hiányosság v. szorongás miatt alacsony a teljesítmény?
- Fontos a többféle tesztet tartalmazó képességteszt battéria, mint pl. Woodcock-Johnson.
  - Mennyiségi gondolkodás alteszt:
    - Felfedezéses tanulás
    - Tanulási nehézség észlelése 10. osztályban először
    - Matematikai tehetség jelzése
    - Osztályismétlő 8.-os diszlexiás motivációjának megváltoztatása.
- ÖNÉRTÉKELÉS
- KEZDEMÉNYEZŐKÉSZSÉG
- CÉLOK
- MOTIVÁCIÓ
- KITARTÁS

EGYÉNI TANÁCSADÁS –PROTOKOLL-1-SZÜLŐ

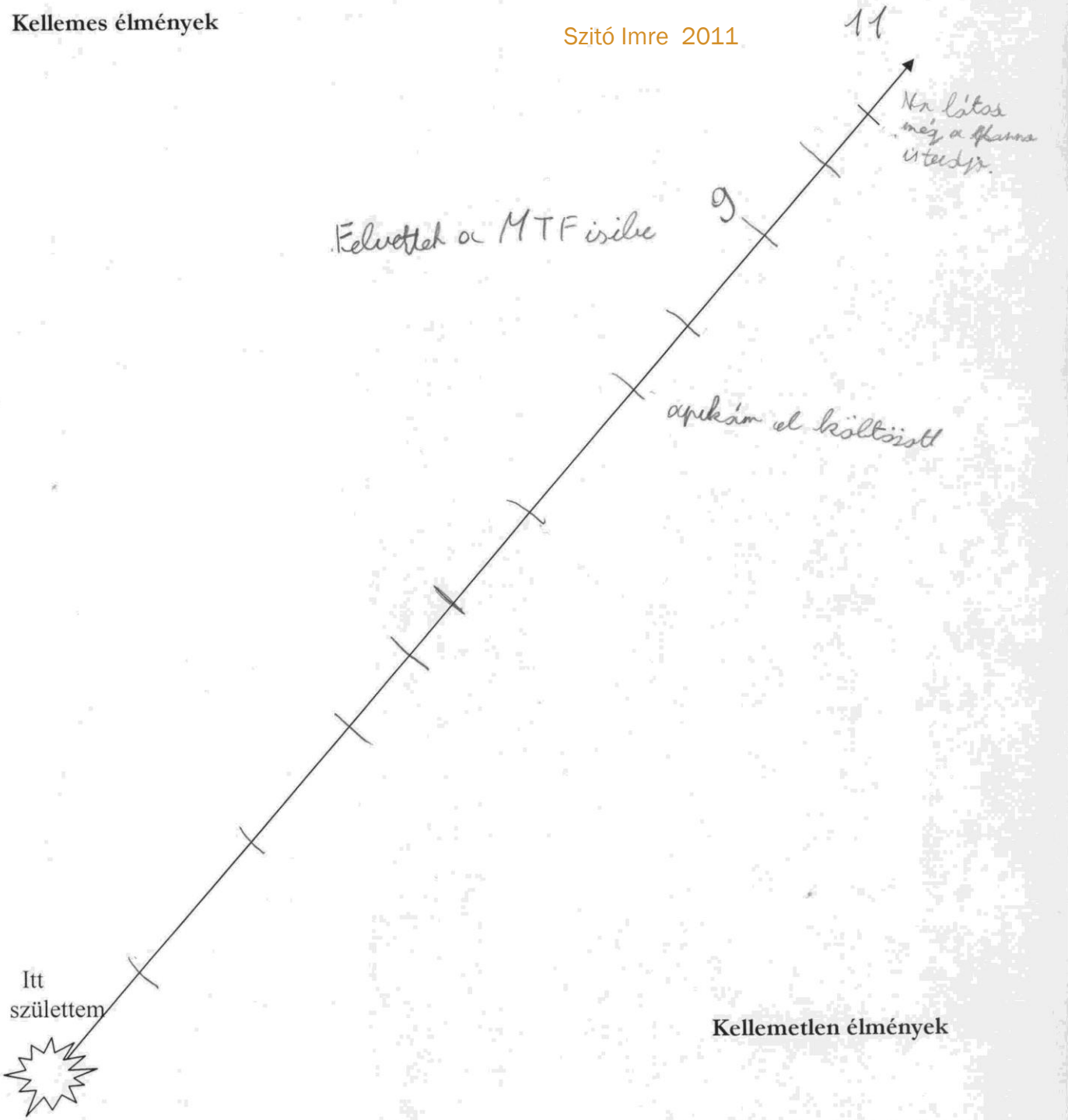
- Pedagógus jelzi a problémát.
- Megkérem, szóljon a szülőnek, hogy fogadhatom-e a gyermeket. Mindez szóban zajlik, - találkozás vagy telefon.
- Pedagógus jelzi, hogy rendben van v. nincs.
  - Ha igen, akkor a problémától függően vagy a szülővel konzultálok először vagy a gyereket keresem meg.
  - Ha nem járul hozzá a szülő, akkor tudomásul vesszük ezt és javaslom a p.-nak, hívja fel a figyelmét arra, hogy intézményen kívül felkereshet pszichológust, pl. Nevelési Tanácsadót.

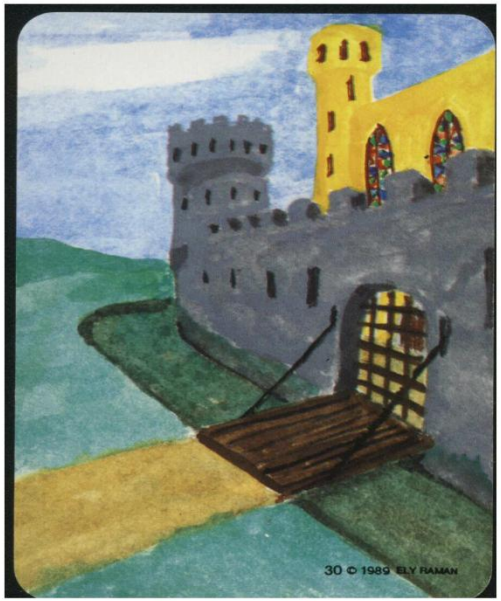
EGYÉNI TANÁCSADÁS –PROTOKOLL-2 – STIGMA ELLENSÚLYOZÁSA

- Együttműködési megállapodásban szerepel, hogy az ip. óráról elhozhat gyereket a pedagógussal egyeztetve.
  - majd 10 éves korig óra kezdete előtt a gyermekért megyek, amíg egyedül oda nem talál hozzám. Lehet hiányzás, kirándulás, betegség v. elkalandozás…
  - felső tagozatban és gimnáziumban nem megyek oda az osztályhoz a diákért, mert az stigmatizálhatja – az of.-et vagy a szaktanárt kérem meg, hogy küldje a szobámba, - később egyedül odatalál
  - Téma ajánlat: pályaválasztásról, szociometria eredményéről stb. történik beszélgetés

Alacsony tanulmányi eredmény

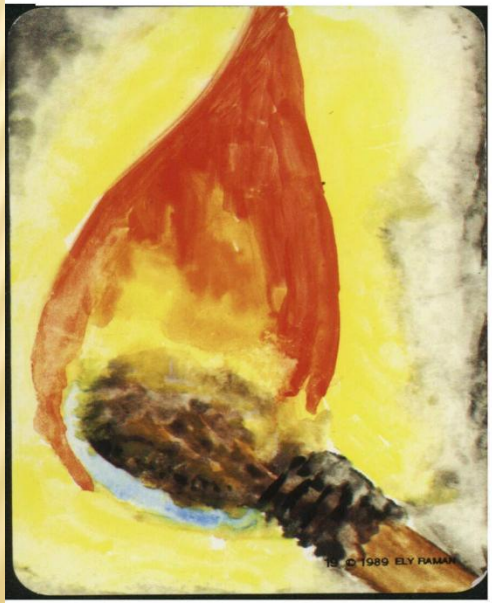
KÉPSOROZAT
M. HERMINA 11 ÉVES

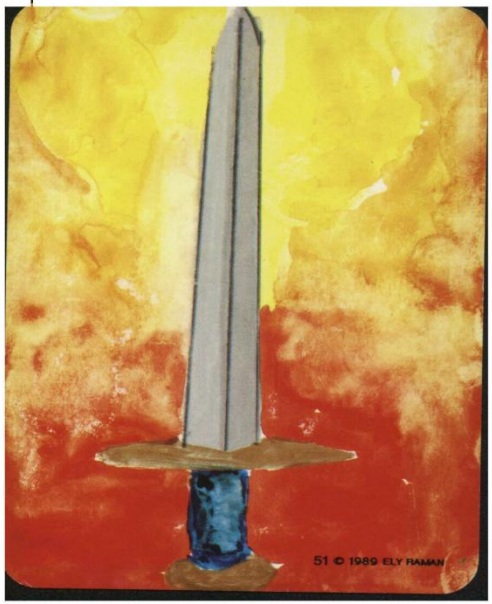

Kellemes élmények
11
Itt látok még a fekete ívet is.
9
Felvettek az MTF iskolába
apukám el költözött
Itt születtem
Kellemetlen élmények

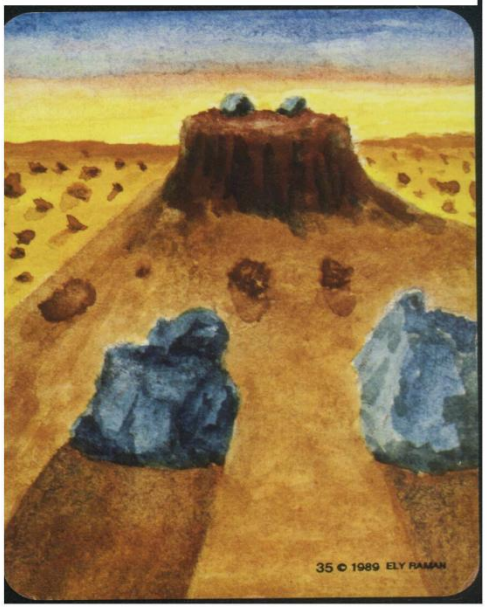

30 © 1989 ELY RAMAN

29 © 1989 ELY RAMAN

47 © 1989 ELY RAMAN

51 © 1989 ELY RAMAN

35 © 1989 ELY RAMAN

Szabadon kitalált történet a képekre.

Cím: A serleg

A király megmenti a lányát, akit egy kígyó rabságban tart.

A lánynál válás utáni helyzet van. Apját ritkán látja.

UNGAME

- István, - 4.o. – 6.o.
- hetes iskola, koll., agresszív, impulzív viselkedés,ablaktörés, mosdóban tükör, böfögés, szellentés, hason csúszás
- A világnézeti elkötelezettségről szóló kártyák alkalmazása nem tartozik a tanácsadás körébe.

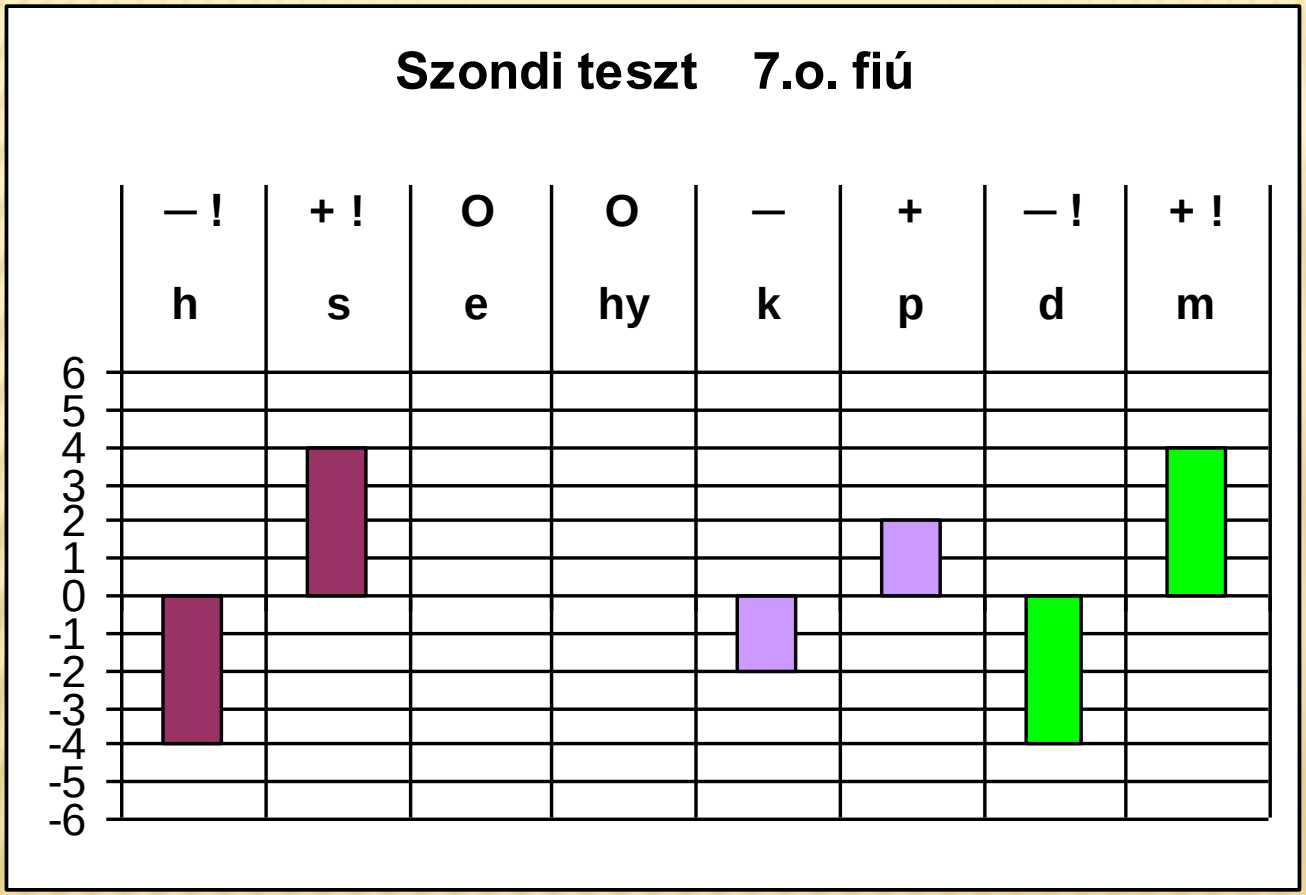
KÁRTYÁK

- Tíz éven belül remélem, hogy én …
  - Sportoló leszek.
- ÉN: Ha milliomos lennél, mit csinálnál a pénzeddel? Mondd el az indokaidat is.
  - Vennék telket a gyerekeimnek.
  - Környezetvédelem, energiaiparba fektetnék.
  - Alapítványt támogatnék, szegény gyerekek segítésére.
  - Bankban
- Milyen sportot vagy testmozgást végeznél szívesen?
  - Pingpongozás, futball. Most 3. lettem egy járási versenyen.
- Nevezz meg 3 olyan dolgot, amiért hálás vagy.
  - Egészséges vagyok. Gyors vagyok. Erős vagyok.
- Valaki befurakodik eléd egy sorba, mit teszel?
  - Megmondom neki, hogy most én jövök. Menjen innen.
- Mit gondolsz, hogy fogsz 10 év múlva kinézni?
  - Izmos leszek és magas

bully, agresszió

CZ. T.

SZONDI (EREDETI SZONDI-FOGALMAK TELJES ÁTÉRTÉKELÉSE FEJLŐDÉSI ÉS EGÉSZSÉGFOGALMAKKÁ)

-Nyílt agresszió szándéka

-Kinyilvánított indulat

- bűntudatra képes

- erős érzelmi kötődés az egyik szülőhöz

CSOPORTOS TANÁCSADÁS

- Fél osztállyal ált. isk. 7. osztály 8 alkalom iskolában, strukturált gyakorlatok, sensitivity tréning, of. óra alatt
- Helyettesítés órán játékok 7.-8. osztályokban.
- Társ. és emberismeret, 11. évfolyamon 4 osztályban -önismereti kérdőívek, kiscsoportos beszélgetések

- Jegyen kívül fakultáció keretében.
- Szakkör keretében gimnáziumban.
- Erdei iskolában- érzelmi intelligencia csop. 6.oszt. gimn., 8. oszt. fél-fél osztállyal 2 nap.
- Kríziskezelés csoportban (West-Balkán)

- Érzelmi intelligencia program kidolgozása általános iskola számára

- Szociális kompetencia program kidolgozása szakiskolák és hallássérültek számára

KITŐL KÉRNÉL SEGÍTSÉGET? KINEK SEGÍTESZ?

Pedagógus e-naplós visszajelzése az egyik szociális kompetencia gyakorlatról, szakiskolából

- Miután önállóan kitöltötték a kinek segítsek feladatlapot, sorban mindhárom esetet végigbeszéltük. Két csoportra oszlott az osztály két esetnél. Az elsőnél többen nyilatkozták azt, hogy a csinos fiatal nőt vitetnék a kórházba, ekkor kolléganőm összegezte a mondandóikat, hogy a külső tulajdonság mennyire fontos a döntésükben, és mivel a fiúk mondták ezt, - visszakérdezett, hogy mit tettek volna, ha a fiatal nem nő, hanem férfi lett volna. Akkor elkezdtek gondolkodni, de szintén a fiatalt választották. Egy lány volt csak, aki a jól öltözött nőt vitette volna kórházba, a többi lánytanuló a 40-es férfit helyezte előtérbe. Megkérdeztük, hogy voltak-e már ők is valami hasonló esetben, vagy a családból valaki. Egy tanuló mondta, hogy ők is voltak nagyon veszélyes helyzetben, amikor segítségre szorultak, ez pár éve történt, amikor egy éjjel kigyulladt a házuk és akkor a tűzoltók mentették meg.
- **Problémát okozott :**
- Nem mert mindenki megszólalni, nem vállalják fel a véleményüket. Ezért egyénileg is fontos ezekről beszélgetni velük.
- **Új dolog, amit kipróbáltam/változtattam és szívesen megosztanám másokkal is :**
- Táblázatba foglaltam az eseteket és véleményeiket összesítve kördiagramon szemléltettem az arányokat .
- **Át kell gondolnom :**
- A tanár feladatkörének fontosságát a bizalom szempontjából. Miért választották olyan kevesen segítségkérésnél, pedig mindennapi kapcsolatba vannak velünk?!

Konzultáció arculatai

- Szülő konzultáció 40-50%-os, 10 éves kor alatti gyerekeknél
- Szülő konzultáció serdülőről, ha csak a szülő involvált, drog, internethasználat
- Szülő konzultáció serdülőknél, szexuális tartalmú zaklatás
- Szülői értekezleten SNI-s gyerekek befogadásáról

Erős oldalt kereső, coaching típusú kommunikáció, problémamegoldó

PEDAGÓGUS KONZULTÁCIÓ

- Felmérésekhez társuló konzultáció az osztályról
  - kezdeményezés, távolságtartó tanárokkal
  - írásos + szóbeli rész
- Tanárok egyéni

A. Speciális :
   - bully (áldozat szülője szól)
   - szorongó gy. (Dan..., alternatív számonkérés)
   - tehetséges gy. (ábrándozás átértékelése, - magántanulói státusz)

B. isk. pszichológushoz nem járó, állami gondozott gyerek (Í...)

C. osztály irányítása - kríziskonzultáció, (osztálykiránduláson haláleset, pedagógus mit tegyen az osztállyal)

D. Mentálhigiénés
   - gy. szülője feljelentéssel fenyegetődzik, elbocsátás miatti rettegés (alsós), mert szülő bepanaszolja
   - DÖK tanár munkahelyi vezetője elutasítja kezdeményezéseit

konzultáció vezetőkkel – iskola egészére kiterjedő beavatkozásnál – érzelmi intelligencia program, - kriziskezelés, - SNI-s integráció, befogadási protokoll

Erős oldalt kereső, coaching típusú kommunikáció, problémamegoldó

TANÁROK, CSOPORTOS KONZULTÁCIÓJA

- esetmegbeszélő tanároknak gimnáziumban- problémamegoldó típusú
- segítő team (gyermekvédelmis, fejlesztő ped. GYJSZ, védőnő, igh. pszichológus)
- pszichoedukatív program

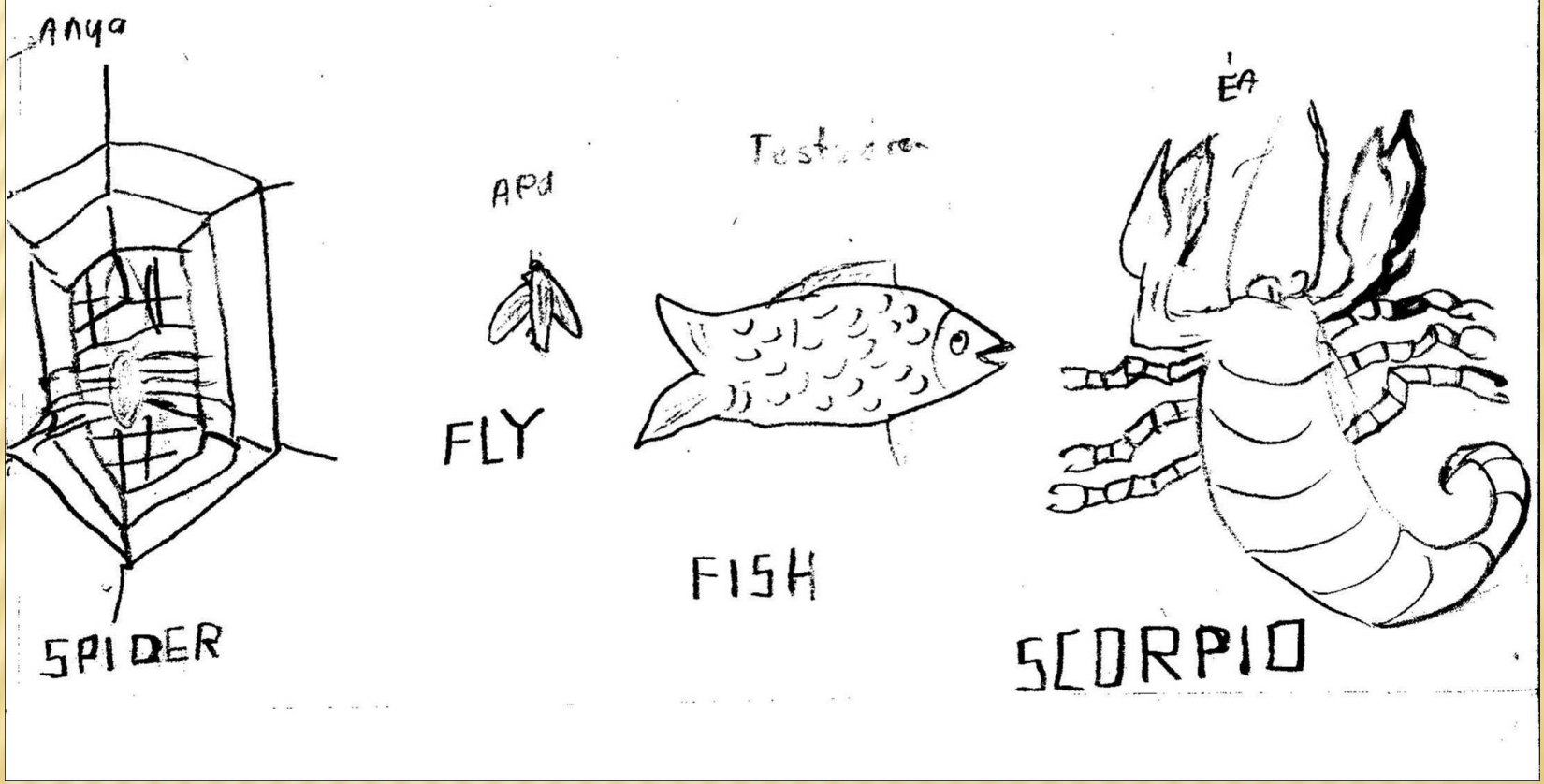
A PSZICHOEDUKATÍV PROGRAM

- 90-es években 1 évig, tanítási órán kívüli program pályázattal
- 74, 6.-7. osztályos diák fele veszélyeztetett, fele nem
- 8 foglalkozástípus (7 pedagógus + pszichológus)
  - matematikai felzárkóztatás
  - színjátszás,Csongor és Tünde dramatizálása
  - drámajáték
  - biblioterápia (Végtelen történet)
  - zenés gimnasztika
  - kreat. barkács
  - pályaválasztás
  - kisplasztika

Szitó Imre: *Pszichoedukatív program* serdülők részére. In: Új pedagógiai szemle, 55. ksz. 1999. - 62-63.p.

Szitó Imre 2011
WHAT IS
RAGAZZ

Szitó Imre 2011

Anya
SPIDER
Apa
FLY
FISH
ÉA
SCORPIO

Sztó Imre 2011

Szitó Imre 2011

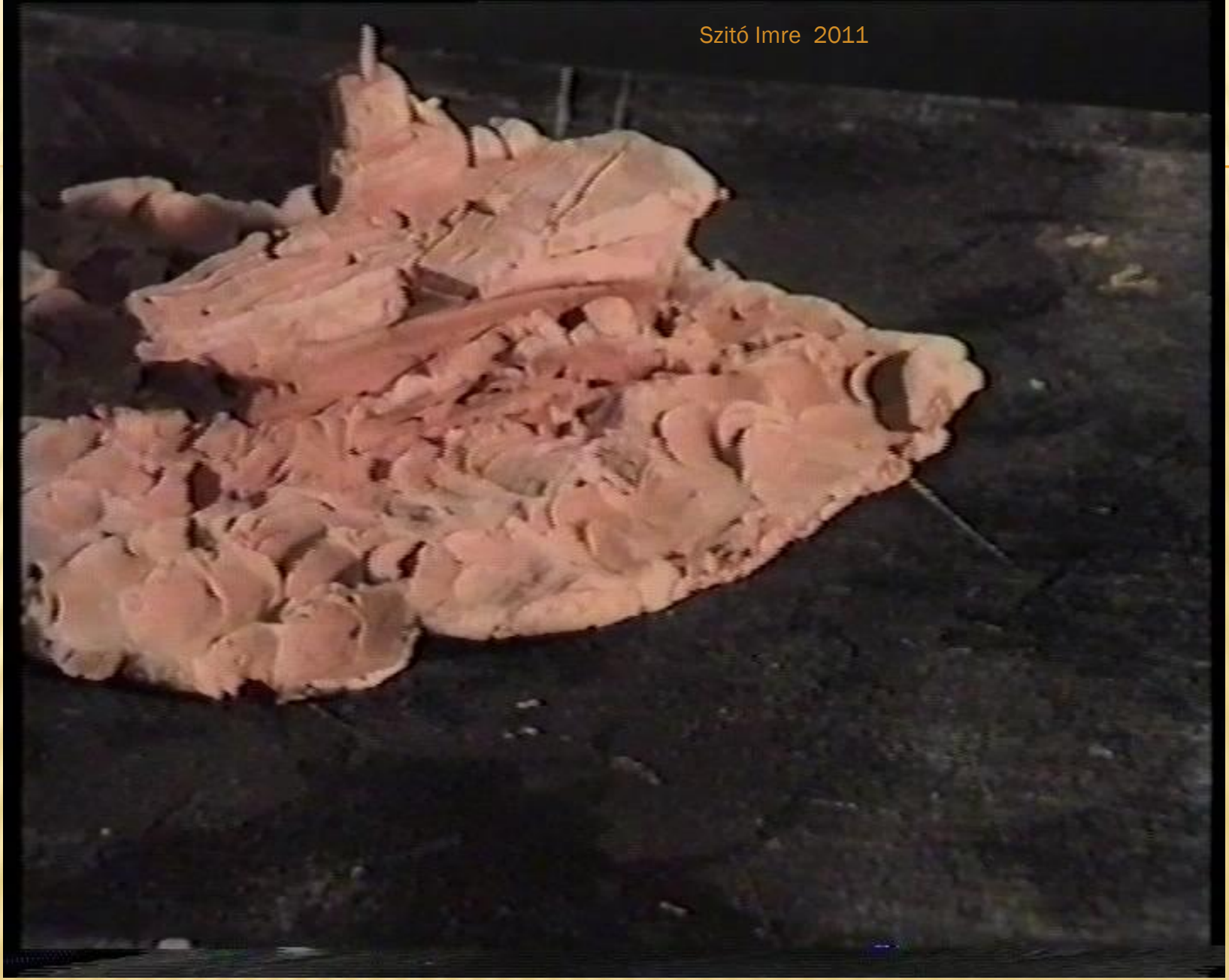

Szitó Imre 2011

Szitó Imre 2011

Szitó Imre 2011

Szitó Imre 2011

Szitó Imre 2011

Szitó Imre 2011

Szitó Imre 2011

Csongor és Tünde

Csongor és Tünde

Csongor és Tünde

Zenés gimnasztika

Zenés gimnasztika

Vége